

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi – experimental research) แบบ 2 กลุ่ม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดระหว่างกลุ่มที่ได้รับการ ดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยการให้คำปรึกษาทางสุขภาพกับกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำตามปกติ

รูปแบบการวิจัย

E : 01	X	02
C : 03		04

- E หมายถึง กลุ่มทดลองซึ่งเป็นผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดที่ได้รับการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ
- C หมายถึง กลุ่มควบคุมซึ่งเป็นผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการคำแนะนำตามปกติที่แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด
- X หมายถึง การดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ 2 ครั้ง ภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดรอบที่ 1 และ 2 นาน 7 – 14 วัน
- O₁, O₃ หมายถึง การประเมินก่อนการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเรื่องพฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตก่อนการทดลอง ภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดรอบที่ 1 นาน 7 วัน
- O₂, O₄ หมายถึง การประเมินหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเรื่องพฤติกรรมการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิตหลังการทดลอง ภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดรอบที่ 3 นาน 7 วัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ที่ได้รับเคมีบำบัด ณ แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง จังหวัดชลบุรี ซึ่งประมาณการจากจำนวนผู้ป่วยมะเร็งเต้านม รายใหม่ที่มาใช้บริการในปีที่ผ่านมา มีจำนวนทั้งสิ้น 74 คน (ทะเบียนผู้ป่วยแผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด, 2544)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยมะเร็งเต้านมระยะที่ 2 และ 3 ที่ได้รับเคมีบำบัด ณ แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง จังหวัดชลบุรี เป็นผู้ป่วยที่ไม่เคยได้รับยาเคมีบำบัดมาก่อน ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 9 ตุลาคม 2545 โดยมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. เพศหญิง
2. อายุ 31 – 60 ปี
3. ไม่มีปัญหาด้านการสื่อสาร
4. ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเต้านม ทั้งที่ได้รับการผ่าตัดแล้วและยังไม่ได้ผ่าตัด ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัดสูตรซีเอ็มเอฟ (CMF) และเอฟเอซี (FAC)
5. มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทราและระยอง สามารถติดตามไปให้คำปรึกษาทางสุขภาพที่บ้านได้
6. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดโดยการคำนวณหาค่าอำนาจในการทดสอบ (power analysis) ของ โคอห์น (Cohen, 1977 cited in Polit, 1996, p. 141) เพื่อควบคุมข้อผิดพลาดประเภท 2 (Type II error) ได้กำหนดค่าผลที่เกิดจากทริทเม้นท์ (effect size) เพื่อใช้ในการกำหนดระดับอำนาจของการทดสอบ (power analysis) ที่ใช้กับสถิติการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ได้กำหนดไว้ 3 ขนาดดังนี้ ขนาดเล็กระดับ $\gamma = .20$ ขนาดกลาง $\gamma = .50$ ขนาดใหญ่ $\gamma = .80$ และเพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ สามารถควบคุมให้เกิดความคลาดเคลื่อนน้อยในระดับที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงใช้ค่า $\gamma = .80$ และกำหนดระดับอัลฟา (Alpha level) $\alpha = .05$ และคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตาราง Table 6 -3 Estimated sample size requirements as a function of effect size (γ) for $\alpha = .05$ and power analysis = .08 (Polit, 1996, p. 143) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยกลุ่มละ 20 คน

ตารางที่ 1 ข้อมูลของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำแนกตามระยะของโรค สูตริยาเคมี อายุ การผ่าตัด และระดับการศึกษา จำนวน 40 คน

คู่ที่	ระยะ ของโรค	สูตริยาเคมี	อายุ (ปี) / และการผ่าตัด				ระดับการศึกษา	
			กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
1	2	FAC	31	ผ่าตัด	33	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
2	2	FAC	37	ไม่ผ่าตัด	36	ไม่ผ่าตัด	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา
3	2	CMF	33	ผ่าตัด	36	ผ่าตัด	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา
4	2	CMF	38	ผ่าตัด	37	ผ่าตัด	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา
5	3	CMF	47	ผ่าตัด	47	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
6	2	FAC	41	ผ่าตัด	43	ไม่ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
7	2	FAC	43	ไม่ผ่าตัด	43	ไม่ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
8	2	CMF	39	ผ่าตัด	39	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
9	2	CMF	48	ผ่าตัด	45	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
10	3	FAC	48	ไม่ผ่าตัด	50	ไม่ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
11	2	FAC	50	ไม่ผ่าตัด	50	ไม่ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
12	2	FAC	50	ผ่าตัด	54	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
13	2	FAC	52	ผ่าตัด	42	ผ่าตัด	ปริญญาตรี	ปริญญาตรี
14	3	FAC	43	ไม่ผ่าตัด	53	ไม่ผ่าตัด	อนุปริญญา	อนุปริญญา
15	3	CMF	55	ผ่าตัด	55	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
16	2	FAC	59	ไม่ผ่าตัด	58	ไม่ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
17	2	CMF	55	ผ่าตัด	58	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
18	2	CMF	59	ผ่าตัด	58	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
19	2	CMF	56	ผ่าตัด	57	ผ่าตัด	ประถมศึกษา	ประถมศึกษา
20	2	FAC	37	ผ่าตัด	38	ไม่ผ่าตัด	อนุปริญญา	อนุปริญญา

จากตาราง 1 กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดในเรื่อง ระยะของโรค สูตริยาเคมี อายุ การผ่าตัด และระดับการศึกษา

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้จะค่อย ๆ มารับเคมีบำบัดที่แผนกผู้ป่วยนอก เมื่อมีกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกรณีผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดที่อยู่ในระยะทางที่สามารถไปให้การดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยการให้คำปรึกษาทางสุขภาพได้จะจัดเข้ากลุ่มทดลอง ส่วนผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดที่มีภูมิต้านทานอยู่ในระยะทางที่ไม่สามารถไปให้การดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยการให้คำปรึกษาได้ผู้วิจัยจะจัดเข้ากลุ่มควบคุม เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยก็จะดำเนินการทดลองไปเรื่อย ๆ จนได้กลุ่มตัวอย่างเพียงพอทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชุดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยคู่มือการดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด แนวทางการพยาบาลในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด และเครื่องมือประเมินสภาพผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองขึ้นเอง โดยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และข้อมูลอื่น ๆ จากทะเบียนประวัติผู้ป่วย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีการดูแลของโอเร็ม ที่จำเป็นในการปฏิบัติตนของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด ประกอบด้วย

1. การดูแลตนเองที่จำเป็นโดยทั่วไป (universal self-care requisites) เป็นการดูแลตนเองเพื่อการส่งเสริม และรักษาไว้ซึ่งสุขภาพ และสวัสดิภาพของบุคคล จำนวน 6 ข้อ
2. การดูแลตนเองที่จำเป็นตามระยะพัฒนาการ (developmental self-care requisites) เป็นการดูแลตนเองที่เกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ เพื่อคงไว้ซึ่งสุขภาพและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จำนวน 3 ข้อ

3. การดูแลตนเองที่จำเป็นเมื่อมีปัญหาทางด้านสุขภาพ (health deviation self-care requisites) เป็นการดูแลตนเองที่เกิดขึ้นเนื่องจากหน้าที่ของร่างกายผิดปกติไปจากการเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเต้านมและอาการข้างเคียงจากการได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด จำนวน 23 ข้อ

ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดพฤติกรรมในการดูแลตนเอง ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ

ข้อความด้านบวกได้แก่ข้อ 1-9, 11, 12, 14-21, 23-28, 30, 31

ถ้าตอบทำเป็นประจำ หมายถึงกิจกรรมนั้นได้ปฏิบัติทุกครั้ง และ / หรือ

ทุกวันอย่างสม่ำเสมอ ได้ 2 คะแนน

ถ้าตอบทำเป็นบางครั้ง หมายถึงกิจกรรมนั้นได้ปฏิบัติเป็นบางครั้งได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบไม่เคยทำเลย หมายถึงกิจกรรมนั้นไม่เคยปฏิบัติเลยได้ 0 คะแนน

ข้อความด้านลบได้แก่ข้อ 10,13,22,29,32

ถ้าตอบทำเป็นประจำ หมายถึงกิจกรรมนั้นได้ปฏิบัติทุกครั้ง และ / หรือ

ทุกวันอย่างสม่ำเสมอ ได้ 0 คะแนน

ถ้าตอบทำเป็นบางครั้ง หมายถึงกิจกรรมนั้นได้ปฏิบัติเป็นบางครั้งได้ 1 คะแนน

ถ้าตอบไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึงกิจกรรมนั้นไม่เคยปฏิบัติเลยได้ 2 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด

(Functional Assessment of Breast Cancer Therapy) ผู้วิจัยขออนุญาตใช้เครื่องมือจากหน่วยมะเร็งวิทยา โรงพยาบาลรามาธิบดี ซึ่งสร้างในปี 1989 โดยเซลลา (Cella, 1993) แปลเป็นภาษาไทย โดยสุวรรณี สิริเลิศตระกูล และคณะ (2543, หน้า 61-75) ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย

1. ข้อคำถามทั่วไป 27 ข้อ (FACT-G) แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ความผาสุกด้านร่างกาย (Physical Well-Being : PWB) ได้แก่ข้อ 1-7

1.2 ความผาสุกด้านครอบครัวและสังคม (Social / Family Well-Being : SWB)

ได้แก่ ข้อ 8-14

1.3 ความผาสุกด้านอารมณ์ (Emotional Well-Being : EWB) ได้แก่ข้อ 15-20

1.4 ความผาสุกด้านการปฏิบัติกิจกรรม (Functional Well-Being : FWB) ได้แก่

ข้อ 21-28

2. ข้อคำถามเฉพาะผู้ป่วยมะเร็งเต้านม (Breast Cancer Subscale : BCS) ได้แก่

ข้อ 28-36

ข้อคำถามแต่ละข้อถามความรู้สึกเป็นอย่างไรในระยะเวลา 7 วันที่ผ่านมา ลักษณะคำตอบแต่ละข้อเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ข้อความที่มีความหมายทางบวก ได้แก่ ข้อ 8-14, 16, 21-27, 31, 36

รู้สึกมากที่สุด	ได้ 4 คะแนน
รู้สึกค่อนข้างมาก	ได้ 3 คะแนน
รู้สึกปานกลาง	ได้ 2 คะแนน
รู้สึกเล็กน้อย	ได้ 1 คะแนน
ไม่รู้สึกเลย	ได้ 0 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ ได้แก่ ข้อ 1-7, 15, 17-20, 28-30, 32-35

รู้สึกมากที่สุด	ได้ 0 คะแนน
รู้สึกค่อนข้างมาก	ได้ 1 คะแนน
รู้สึกปานกลาง	ได้ 2 คะแนน
รู้สึกเล็กน้อย	ได้ 3 คะแนน
ไม่รู้สึกเลย	ได้ 4 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย คู่มือการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด แนวทางการพยาบาลในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรม的自我ดูแลตนเอง และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด โดยได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ นำมาแก้ไขตามคำแนะนำ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้เนื้อหาสาระตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษามากที่สุด โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ เป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเคมีบำบัด 1 ท่าน อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษา 1 ท่าน อาจารย์ระดับปริญญาเอกด้านการเรียนการสอน 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด 1 ท่าน และรองผู้อำนวยการด้านการพยาบาล ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งจังหวัดชลบุรี 1 ท่าน หลังจากได้รับข้อคิดเห็นแล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การตรวจสอบความเที่ยง (reliability)

นำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามพฤติกรรม的自我ดูแลตนเอง และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดซึ่งผ่านการตรวจสอบจาก

ผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด ณ แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งจังหวัดชลบุรี โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษามากที่สุด จำนวน 30 คน นำมาตรวจสอบให้ภาษาตรงกับที่ต้องการและสื่อความหมายได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการวัด หลังจากนั้นนำแบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเอง และแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (power of discrimination) รายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Science version 11.0) หาค่าอำนาจจำแนกโดยการทดสอบค่าที (t-test) เลือกข้อความที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (เรณา พงษ์เรืองพันธุ์, 2541, หน้า 126) ซึ่งแสดงว่าข้อความนั้นสามารถแยกคนที่มีความรู้สึกแตกต่างกันออกจากกัน ได้ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนข้อที่มีค่าที่ต่ำกว่า 1.75 ลงไป พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536, หน้า 185) ถ้าไม่สามารถตัดข้อความนั้นทิ้งได้นำมาปรับปรุงใหม่ให้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหามากยิ่งขึ้น แล้ววิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) ของเครื่องมือโดยวิธีการวัดความคงที่ภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาช (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามพฤติกรรม การดูแลตนเองเท่ากับ .72 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดเท่ากับ .88 ซึ่งถือว่าเครื่องมือมีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หมายความว่าเครื่องมือนี้มีระดับของความคงที่ในการวัดถ้านำเครื่องมือนี้ไปวัดซ้ำในของสิ่งเดิม และเกิดความแตกต่างของการวัดซ้ำน้อย (เรณา พงษ์เรืองพันธุ์, 2541, หน้า 115)

การดำเนินการวิจัย

ขั้นเตรียมการ

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาต เก็บข้อมูล
2. ภายหลังได้คำอนุมัติจากผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง จังหวัดชลบุรีแล้วผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับรองผู้อำนวยการด้านการพยาบาล เพื่อขออนุญาตประสงค์และรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นดำเนินการวิจัย

1. ศึกษารายงานประวัติผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งจังหวัดชลบุรี และเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างภายหลังจากแพทย์ตรวจและวางแผนการรักษาด้วยเคมีบำบัด ในวันที่มารับการตรวจที่แผนก ผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัยและให้ consent ไปพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

3. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว ดำเนินการดังนี้

กลุ่มทดลอง

1. แจ้งให้กลุ่มทดลองทราบว่า ผู้วิจัยจะให้การดูแลสุขภาพที่บ้านโดยให้คำปรึกษาทางสุขภาพ จำนวน 2 ครั้ง ภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดรอบที่ 1 และ 2 นาน 7-14 วัน ใช้เวลาแต่ละครั้งประมาณ 1 ชั่วโมงหรือขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ขอหมายเลขโทรศัพท์ ทำแผนที่ไปบ้านผู้ป่วย รวมทั้งนัดวันที่จะไปให้การดูแลสุขภาพที่บ้านครั้งแรก

2. ดำเนินการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยให้คำปรึกษาทางสุขภาพเป็นรายบุคคล ตามแนวทางการให้คำปรึกษาทางสุขภาพผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด มุ่งเน้นให้ผู้ป่วยเกิดการเรียนรู้ เข้าใจปัญหาของตนเอง มองแนวทางการแก้ปัญหาของตนเองได้ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเผชิญกับผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมที่เกิดขึ้นในระหว่างการรักษาได้อย่างเหมาะสม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยใช้กระบวนการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ซึ่งในการดูแลสุขภาพที่บ้านในแต่ละครั้งปฏิบัติดังนี้

2.1 การดูแลสุขภาพที่บ้านโดยให้คำปรึกษาทางสุขภาพครั้งที่ 1 มุ่งเน้นการสร้างสัมพันธภาพ ประเมินปัญหาร่วมกับผู้ป่วย มีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 สร้างสัมพันธภาพและตกลงบริการ เป็นการเริ่มสนทนาด้วยบรรยากาศที่อบอุ่น มีไมตรียิ้มแย้ม แจ่มใส ผู้ให้คำปรึกษาจะทักทายเรื่องทั่ว ๆ ไปในทางบวก สร้างบรรยากาศการสนทนาด้วยท่าทีและภาษาที่เป็นกันเอง โดยใช้เวลาไม่มากนัก เพื่อให้ผู้ป่วยเกิดความไว้วางใจ สบายใจ ผ่อนคลาย ลดความตื่นเต้น อึดอัดใจ และเชื่อมั่นในผู้ให้การรักษาว่าจะช่วยเหลือเขาให้ดีขึ้นได้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ปัญหา

2.1.2 สำรวจปัญหา โดยใช้เครื่องมือประเมินสภาพผู้ป่วย ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยและญาติ ใช้การพูดคุยและการสังเกตค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผลข้างเคียงของยาเคมีบำบัดและพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยสำรวจปัญหาสุขภาพของตนเอง ว่าสิ่งใดเป็นข้อสงสัยและพูดถึงปัญหาของตนเองตามสภาพความเป็นจริง โดยใช้ทักษะการฟัง การถาม การเจียบ การทวนคำ การสะท้อนเนื้อหา การสรุปความ และรอยติดตามความคิดของผู้ป่วย

2.1.3 ทำความเข้าใจปัญหา สาเหตุของปัญหา ความต้องการ เป็นการช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจปัญหา สาเหตุ ความต้องการของตนเอง เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลง แก้ปัญหาของเขา

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะที่ใช้ คือ เจาะจงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่พูดคุย สรุป และการให้ความกระจ่างในประเด็นที่เป็นปัญหาของผู้ป่วย

2.1.4 วางแผนการแก้ปัญหา และการนำไปปฏิบัติ เป็นระยะให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยโดยเปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้ป่วยได้พูดระบายความทุกข์ ความวิตกกังวล ความไม่สบายใจในเรื่องต่าง ๆ ช่วยให้ผู้ป่วยได้มีโอกาสสำรวจและประเมินปัญหาที่มีอยู่ แล้วจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ปัญหา และเริ่มให้ความช่วยเหลือให้เหมาะสมกับปัญหา และความต้องการผู้ป่วย รู้เป้าหมายวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ตามแนวทางการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ และลงมือปฏิบัติให้เกิดพฤติกรรมใหม่ สนับสนุนให้กำลังใจ ทักษะที่ใช้คือ การให้ข้อมูล การพิจารณาทางเลือก การเสนอแนะ และให้กำลังใจ โดยผู้วิจัยใช้คู่มือการดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดเพื่อให้ไว้อ่านบททวนความรู้และแนวทางการปฏิบัติ

2.1.5 ยุติบริการปรึกษา เป็นระยะการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติได้ซักถามปัญหาและข้อข้องใจต่าง ๆ แล้วผู้วิจัยสรุปเนื้อหาที่เป็นประเด็นสำคัญที่ได้พูดคุยกัน สังเกตพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง ซักถามถึงความสามารถ และความเชื่อมั่น ในการที่จะดูแลตนเองต่อไป โดยการสังเกตและซักถามให้ผู้ป่วยประเมินตนเอง ว่ามีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคมะเร็งเต้านม การดูแล ตนเองเมื่อได้รับเคมีบำบัด และการกระทำเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

2.1.6 นัดผู้ป่วยครั้งต่อไปอีก 1 เดือน

2.1.7 ผู้วิจัยบันทึกผลของการดูแลสุขภาพที่บ้าน ลงในแบบบันทึกบริการการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ เกี่ยวกับภาวะทางสุขภาพ ปัญหาและความต้องการ แนวทางและการให้ความช่วยเหลือ การประเมินผล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยการให้คำปรึกษาทางสุขภาพในครั้งต่อไป

2.2 การดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยให้คำปรึกษาทางสุขภาพครั้งที่ 2 เพื่อประเมินและติดตามผลจากการการดูแลสุขภาพที่บ้าน ในครั้งแรก โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 สร้างสัมพันธภาพโดยการกล่าวทักทาย

2.2.2 ซักถามปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลตนเองร่วมกับประเมินผลการปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยเล่าถึงการปฏิบัติเพื่อดูแลสุขภาพตนเอง ใน 1 เดือนที่ผ่านมาให้ผู้ป่วยประเมินปัญหาที่ยังมีอยู่ หากบรรลุจุดมุ่งหมายให้คำชมเชย ให้กำลังใจและให้คงพฤติกรรมที่ดีไว้ หากไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย ให้กำลังใจ ร่วมกันวิเคราะห์อุปสรรคและหาแนวทางแก้ไขอุปสรรคนั้น

2.2.3 ให้คำปรึกษาทางสุขภาพตามสภาพปัญหาและความต้องการ ทบทวนความรู้ เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยซักถาม

2.2.4 ให้ผู้ป่วยประเมินผลที่ได้รับจากการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยให้คำปรึกษาทางสุขภาพ

2.2.5 นัดผู้ป่วยครั้งต่อไปภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดครั้งที่ 3 นาน 7 วัน เพื่อประเมินผลหลังได้รับการดูแลสุขภาพที่บ้าน โดยให้คำปรึกษาทางสุขภาพ ตามแบบสอบถามชุดเดิม

2.2.6 ผู้วิจัยบันทึกผลของการดูแลสุขภาพที่บ้าน ลงในแบบบันทึกบริการการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ

2.2.7 ยุติการดูแลสุขภาพที่บ้าน

2.2.8 ในช่วงที่ดำเนินการวิจัย ผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดในกลุ่มทดลองได้รับคำแนะนำตามปกติที่แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัดเช่นเดียวกับกลุ่มควบคุม ควบคู่กับแนวทางการพยาบาลในการให้คำปรึกษาทางสุขภาพ

กลุ่มควบคุม

เป็นกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำตามปกติของหน่วยงานที่แผนกผู้ป่วยนอกเคมีบำบัด ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ป่วยยื่นบัตรนัดที่แผนกเวชระเบียน เจ้าหน้าที่ทำการคืนเพิ่มเหลือง
2. หลังจากได้รับเพิ่มเหลืองแล้วนำมายื่นที่เจ้าหน้าที่โต๊ะ 1 เพื่อชั่งน้ำหนัก วัดสัญญาณชีพ และตรวจเลือด

3. ผู้ป่วยพบแพทย์เพื่อรับการตรวจรักษา ได้รับคำแนะนำจากแพทย์ และนัดครั้งต่อไป

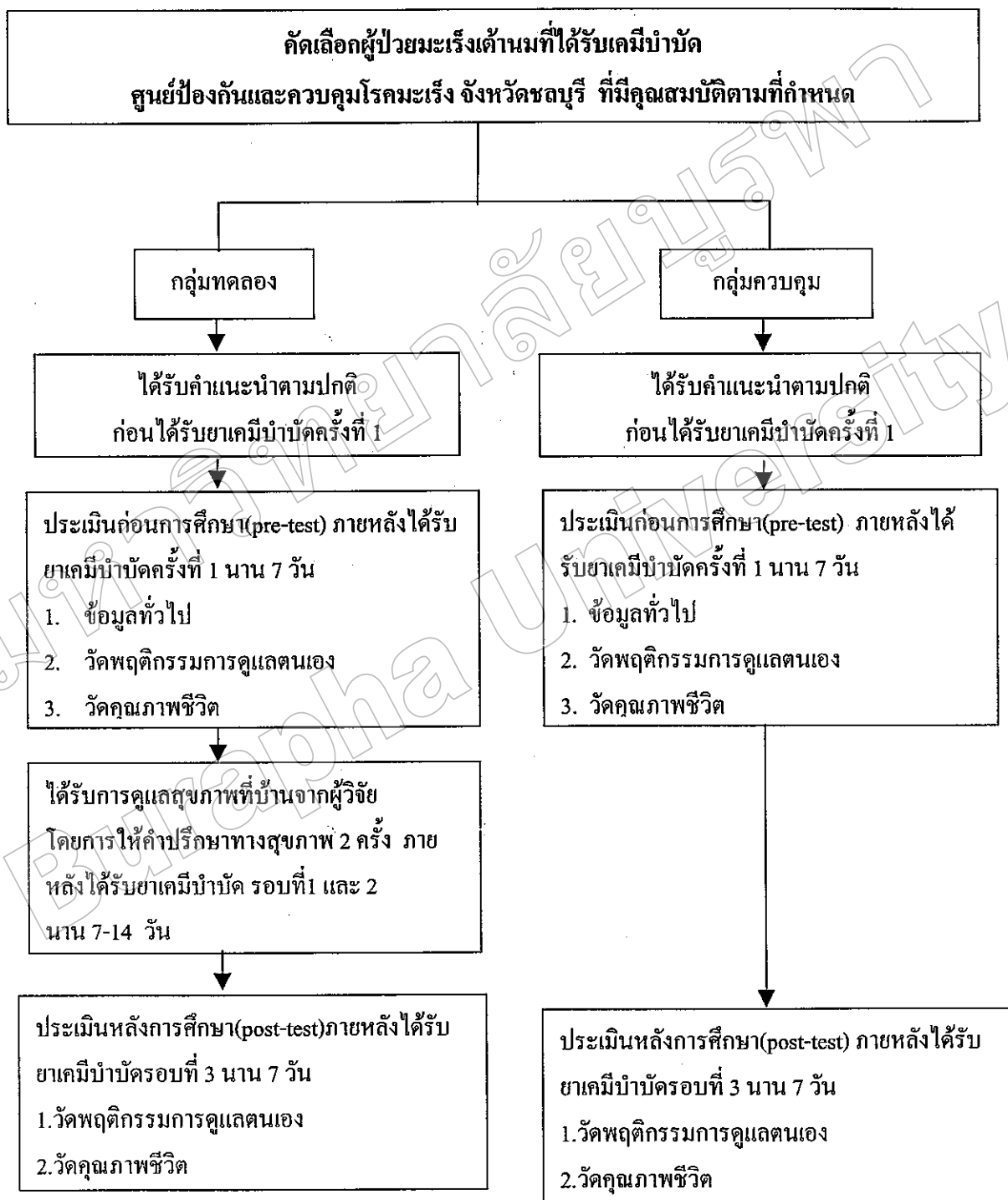
4. ขณะได้รับเคมีบำบัด และก่อนรับบัตรนัดกลับบ้าน ได้รับคำแนะนำตามปกติจากพยาบาลเป็นรายบุคคลตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยแต่ละราย เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพตนเองเมื่อได้รับเคมีบำบัด

ในระหว่างที่ผู้ป่วยรอรับการตรวจจากแพทย์ ผู้วิจัยดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม ดังนี้

1. สร้างสัมพันธภาพ แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการวิจัย โดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยอธิบายการเก็บข้อมูล การตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพฤติกรรม การดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด ภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดรอบที่ 1 นาน 7 วัน

2. ภายหลังจากได้รับเคมีบำบัดรอบที่ 3 นาน 7 วัน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพฤติกรรม การดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัดอีกครั้ง โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกับก่อนการทดลอง

3. หลังสิ้นสุดการวิจัย ผู้วิจัยให้คำปรึกษาทางสุขภาพแก่กลุ่มควบคุมที่แผนกผู้ป่วยนอก เคมีบำบัด จำนวน 2 ครั้ง พร้อมทั้งแจกคู่มือการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด การดำเนินการวิจัย สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงวิธีการดำเนินการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ อธิบายให้เข้าใจว่าการศึกษารั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างว่าจะยินยอมเข้าร่วมในการทำวิจัยหรือไม่ก็ได้ การปฏิเสธไม่มีผลต่อการรักษา โดยจะใช้รหัสเลขที่ของแบบสอบถามแทนชื่อ นามสกุลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจะเป็นภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถขอยุติการเข้าร่วมการวิจัยก่อนครบกำหนด โดยไม่มีผลกระทบอื่น ๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย จึงทำการเก็บข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ (statistical package of the social science version 11.0) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบความแตกต่างของในแต่ละกลุ่มด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test)
2. คะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเอง และคะแนนคุณภาพชีวิตก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยมัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนหลังกับก่อนการทดลองของพฤติกรรมการดูแลตนเอง และคุณภาพชีวิต ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าทีแบบอิสระต่อกัน (independent t-test)
4. กำหนดความเชื่อมั่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05.